

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Mihalache Iurie în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în cauza penală în privința lui

Apostol Serghei xxx, născut la xxx, originar din xxx și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.01.2019 - 21.10.2019;

Instanță de apel: 24.01.2020 - 11.03.2020;

Instanță de recurs: 10.07.2020 - 16.12.2020;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 21 octombrie 2019, Apostol Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, la 3 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de Taran Elena împotriva lui Apostol Serghei a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Apostol Serghei în perioada de timp de la 01.09.2018 până la 30.09.2018, acționând cu intenție directă, din interes material, în scopul sustragerii bunurilor altei persoane, urmare a unui plan bine chibzuit din timp, aflându-se în xxx, care aparține lui Taran Elena, unde efectua lucrări de reparație, pe ascuns din dulapul din odaie din interiorul unei cutii sculptate din piatră, a sustras mai multe articole din aur și anume, un inel evaluat la prețul de 5 000 lei, o pereche de cercei confecționați din aur la prețul de 3 000 lei, un lanț pentru bărbați confecționat din aur la preț de 5 000 lei, o brățară din aur pentru bărbați la prețul de 3 000 lei, un lanț din aur pentru femei la prețul de 3 500 lei, astfel cauzându-i părții vătămate daună materială considerabilă în sumă de 19 500 lei.

Prima instanță a calificat acțiunile lui Apostol Serghei, conform *art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal*, potrivit indicilor: ”furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

3. **Procurorul** a contestat cu apel sentința, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin

care lui Apostol Serghei, în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa 2 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în rezultatul coroborării circumstanțelor de fapt și drept, instanța de judecată a emis o sentință contrar prevederilor art.art.16, 61, 65 și 75 Cod penal, astfel încât prin intermediul acesteia nu a fost aplicată o pedeapsă rezonabilă, capabilă a asigura cu certitudine și scopul legii penale în restabilirea echității sociale, corectării condamnatului și prevenției săvârșirii noilor infracțiuni.

În sprijinul concluziei enunțate, a reținut faptul că inculpatul Apostol Serghei profitând de încrederea părții vătămate, care, solicitându-i executarea contra cost a lucrărilor de reparație, i-a acordat acces liber în propriul apartament, profitând de lipsa prezenței acesteia, a căutat și luat fără voie bunurile acesteia - bijuterii, în valoare de 19 500 lei, ce le-a gajat ulterior la instituția de lombard, afectând astfel interesele comunității sociale în una din valorile sociale supreme protejate de lege - proprietatea persoanei, iar post factum nu a întreprins careva acțiuni în vederea recuperării prejudiciului cauzat.

3.1. Inculpatul a contestat cu apel sentința, prin care a solicitat repunerea în termen, casarea sentinței cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat, pe motiv că nu a comis fapta imputată.

În motivarea apelului, apelantul a indicat că la 30.01.2020 a fost reținut și transportat la Penitenciarul nr. 13 din or. Chișinău. La momentul reținerii i s-a adus la cunoștință că a fost reținut în baza încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 13.06.2019. Consideră că, reținerea lui a fost ilegală, nu a cunoscut despre dosarul penal pornit împotriva sa, astfel sentința o consideră ilegală și care urmează a fi casată, deoarece nu a fost înștiințat legal despre examinarea cauzei penale, respectiv nu a avut posibilitatea de a-și apăra drepturile sale.

3.2. Avocatul Mihalache Iurie în interesele inculpatului a contestat cu apel suplimentar sentința, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Apostol Serghei să-i fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate.

În motivarea apelului, avocatul a indicat că, inculpatul nu s-a prezentat la ședințele de judecată, deoarece nu a cunoscut despre data și ora acestora. Deși în Registrul de stat al populației este indicat că, Apostol Serghei are adresa de domiciliu în satul Vărativ, raionul Rîșcani, de facto el nu locuiește acolo. În legătură cu faptul că Apostol Serghei și-a găsit un loc de muncă în municipiul Chișinău, la compania de construcție „Vicoliv Grup” SRL, a fost nevoit să accepte traiul cu chirie în municipiul Chișinău. Astfel, compania de construcție „Vicoliv Grup” SRL i-a oferit lui Apostol Serghei un loc temporar pentru trăi la căminul pentru muncitori, amplasat pe str. Mircești 22/2 din municipiul Chișinău. Anume pe adresa respectivă s-a aflat Apostol Serghei de la data finisării urmăririi penale și până la data reținerii sale - 31 ianuarie 2020. Telefonul de contact pe care Apostol Serghei l-a indicat în procesul-verbal de audiere, a fost deteriorat în timpul lucrărilor de construcție. Astfel, că din octombrie 2019 până în ianuarie 2020 Apostol Serghei nu a avut telefon mobil și nu avea cum să fie sunat.

Drept urmare, în ședințele de judecată Apostol Serghei nu s-a prezentat, fiind anunțat în căutare. În privința lui Apostol Serghei a fost pornit dosarul de căutare nr. 2019480114, temei în baza căruia instanța a decis rejudecarea cauzei în lipsa

inculpatului, în ordinea art.321 alin.(6) din Codul de procedură penală și cu participarea apărătorului în numele acestuia.

Apărarea reliefează că la caz, există circumstanțe atenuante: Apostol Serghei a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, iar la etapa de urmărire penală și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate.

În pofida faptului că la ședințele de judecată Apostol Serghei nu s-a prezentat, apărarea este de opinia că inculpatul avea să își mențină fără schimbări declarațiile acordate la faza de urmărire penală.

În conformitate cu art.76 alin.(1) din Codul penal, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante: (a) săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, și (1) autodenunțarea, contribuirea activă la descoperirea infracțiunii sau la identificarea infractorilor ori recunoașterea vinovăției.

Cu toate acestea, instanța de judecată nu a ținut cont de circumstanțele atenuante și l-a sancționat pe Apostol Serghei cu o pedeapsa privativă de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, apelul procurorului a fost respins ca nefondat, apelul inculpatului și apelul suplimentar al avocatului acestuia au fost admise, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a suspendat condiționat pedeapsa aplicată lui Apostol Serghei, sub formă de 3 luni închisoare, pe un termen de probațiune de 1 an. În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Apostol Serghei în baza art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal.

Instanța de apel, examinând probatorul, consideră dovedită indubitabil vina inculpatului Apostol Serghei în comiterea furtului, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, acțiunile lui just au fost calificate.

Astfel, instanța de apel în conformitate cu prevederile art.27 Cod de procedură penală, verificând probele administrate prin prisma prevederilor art.95 Cod de procedură penală, adică din punct de vedere a admisibilității lor contrar opiniei apărării le apreciază ca fiind pertinente concludente și utile, ori în ședință nu s-au stabilit circumstanțe care să indice la admiterea a careva încălcări esențiale, ce ar determina neadmiterea lor.

4.2. Instanța de apel reține, deși, în cerere de apel înaintată de inculpatul Apostol Serghei acesta a solicitat să fie achitat pe motiv că nu a comis fapta infracțională, în ședința instanței de apel, inculpatul a recunoscut integral învinuirea incriminată, astfel, s-a constatat în urma audierii participanților la proces că, sentința a fost contestată în partea stabilirii pedepsei, astfel, temei pentru a interveni în sentință din oficiu, în partea încadrării juridice conform art.409 alin.(2) Cod procedură penală, lipsește.

Instanța de fond a considerat, că în privința inculpatului poate fi atins scopul legii penale, doar cu executarea reală a pedepsei închisorii, or, în acest sens, instanța de apel consideră că soluția instanței de fond este una prematură, în situația în care, în

cadrul cercetării judecătorești, instanța de apel a ajuns la concluzia că pedeapsa non privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Așa dar, instanța de apel a constatat că, deși instanța de fond și-a întemeiat soluția sa privind numirea pedepsei cu închisoare, pe faptul că inculpatul nu s-a prezentat în ședința de judecată, fiind astfel anunțat în căutare, în acest sens, instanța de apel consideră că pedeapsa aplicată este una prea aspră în raport cu fapta comisă, precum și în raport cu personalitatea inculpatului.

Or, la caz, s-a reținut că inculpatul nu are antecedente penale, a comis o infracțiune pentru prima dată, din categoria infracțiunilor mai puțin grave, a recunoscut integral vina incriminată, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, este de acord să reparare prejudiciul cauzat prin restituirea bunurilor sustrase, anume acelea pe care după sustragere le-a amanetat.

În conformitate cu art.76 Cod penal, în calitate de circumstanțe atenuante în privința inculpatului Apostol Serghei, instanța de fond a reținut recunoașterea vinei, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave.

În conformitate cu art.77 Cod penal, circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Așa dar, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 luni, stabilită de instanța de fond, însă executarea acesteia urmează a fi suspendată condiționat în baza art.90 Cod penal, pe un termen de 1 an.

Instanța de apel, ghidându-se de principiul echității pedepsei penale, a conchis irațional executarea pedepsei cu închisoare de către Apostol Serghei și în temeiul art.90 Cod penal, a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei, în perioada respectivă ultimul urmând să dea dovadă de o responsabilitate civică și socială la nivel maxim, iar prin comportament ireproșabil și utilitate publică să demonstreze lipsa necesității de a pune în executare pedeapsa cu închisoarea.

Luând în considerație aspectele enunțate, instanța de apel a ajuns la concluzia că inculpatul Apostol Serghei poate fi reeducat fără a fi izolat de societate, or, suspendarea condiționată a executării pedepsei, corespunde scopului și principiilor generale de aplicare a pedepsei penale, prin urmare, termenul pentru care va fi suspendată executarea pedepsei de 1 an, este un termen justificat și corespunzător pentru ca inculpatul să se corijeze și ca pe viitor să nu comită fapte infracționale.

În conformitate cu art.90 Cod Penal, instanța de apel a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate în privința lui Apostol Serghei sub formă de închisoare pe un termen de 3 luni, pe o perioadă de probațiune de 1 an.

Totodată, instanța de apel a considerat că solicitarea acuzatorului de stat privind aplicarea unei pedepse în formă de închisoare pe un termen de 2 ani, față de Apostol Serghei, este una nejustificată, în situația în care în cadrul cercetării judecătorești s-a ținut cont la numirea pedepsei atât de fapta prejudiciabilă, cât și de personalitatea inculpatului, or, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă -

până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

Iar, faptul că părții vătămate nu i-au fost restituite bunurile sustrase, la caz, nu constituie un temei de aplicarea pedepsei non privative de libertate în privința lui Apostol Serghei, cu atât mai mult că, acțiunea civilă înaintată de Taran Elena împotriva inculpatului Apostol Serghei a fost admis în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța în ordinea procedurii civile, totodată inculpatul dând asigurări că-i va restitui inculpatei anume bunurile sustrase, care au fost amanetate de către el.

5. Avocatul Mihalache Iuire în numele inculpatului, a contestat cu recurs hotărârile, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii, prin care termenul de probă de un an să fie anulat.

Apărarea a reliefat că la caz, există circumstanțe atenuante: Apostol Serghei a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, iar la etapa de urmărire penală și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate.

În acest sens, a invocat că instanța de apel nu a ținut cont de circumstanțele atenuante supra reliefate, astfel, Aplostol Serghei a fost sancționat cu o pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendarea, acordându-i termen de probă de 1 an.

Apărarea consideră că, instanța de apel urma să aplice în privința inculpatului Aplostol Serghei prevederile art.78 alin.(1) Cod penal, efectele circumstanțelor atenuante și să nu aplice termenul de probă.

6. Asupra recursului declarat, a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art.429 și 430 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile **de la data pronunțării deciziei**.

Potrivit dispozițiilor art.230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 11 martie 2020 (f.d.196-198), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența inculpatului Apostol Serghei și avocatei acestuia, Istrati Rodica, cu înștiințarea lor despre pronunțarea deciziei integrale la 08 aprilie 2020.

Totodată, potrivit certificatului nr.1a-236/20 din 08.04.2020 (f.d.218), având în

vedere starea de urgență declarată prin dispoziția Comisiei pentru situații excepționale nr. 1 din 18.03.2020, pronunțarea deciziei motivate la caz, a fost amânată pentru 18.05.2020. Iar, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 18 mai 2020 (f.d.199), a fost pronunțată decizia integrală a instanței de apel doar în prezența procurorului. Celorlalți participanți la proces fiindu-le expediată copia deciziei integrale prin scrisoare.

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului. La calcularea termenelor nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să decurgă din 19 mai 2020 de la pronunțarea deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind 18 iunie 2020, iar recursul ordinar declarat de avocatul Mihalache Iurie în numele inculpatului a fost depus la 29 iunie 2020 (conform ștampilei de pe recurs – f.d.229), prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În situația când instanța de recurs dispune inadmisibilitatea recursului ca fiind tardiv, aceasta nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.art.422, 432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat de avocat este inadmisibil, deoarece este depus peste termenul prevăzut de Lege.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Mihalache Iurie în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2020, în cauza penală în privința lui *Apostol Serghei xxx*, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena